

Categoria A: alumnat

Treballant el reportatge fotogràfic en vídeo

1. DETALL DE L'EXPERIÈNCIA

1.1. Descripció i objectius de l'activitat presentada

1.1.1. Descripció de l'activitat:

El projecte de videocreació ***Treballant el reportatge fotogràfic en vídeo***, desenvolupat per l'alumnat de cultura audiovisual de primer de batxillerat de l'institut Martí i Franquès de Tarragona, ens ha donat l'oportunitat de desenvolupar les capacitats que proposa el currículum de la matèria: **apreciar les creacions audiovisuals, esdevenir alhora productor, comunicador actiu, emissor i consumidor crític de missatges audiovisuals, i dirigir les nostres reflexions i propostes de treball a l'entorn cultural, social i públic al qual pertanyem.**

El treball posa èmfasi en **l'aprenentatge procedimental**, sense obviar, però, **la teoria i la conceptualització**. Hem tractat temes propis de la imatge fixa com: els tipus de pla, els angles de visió, la il·luminació, la velocitat d'obturació, l'obertura del diafragma, el retoc digital, etc., i també continguts relacionats amb la imatge en moviment com: els tipus de muntatge, la sonorització i l'edició de vídeo.

Amb l'exploració fotogràfica del nostre entorn immediat, hem vinculat els coneixements que s'imparteixen dia a dia dins l'aula amb la realitat exterior, tal i com proposa el currículum, perquè prengui sentit allò que fem a classe i tinguem la necessitat d'ampliar els nostres coneixements. Hem atorgat **funcionalitat als aprenentatges i hem potenciat el pensament i les actituds relacionals.**

1.1.2. Seqüenciació de l'activitat:

1. A classe vam analitzar una fotografia de reportatge de Sebastiao Salgado sobre les Mines de Serra Pelada. Vam fer servir una versió simplificada de la pauta d'anàlisi de la Universitat Jaume I (Castelló) que es pot trobar al següent enllaç:

<http://www.analisisfotografia.uji.es/root2/anal.php>

2. Vam continuar mirant i comentant en grup el documental "La sal de la tierra" que mostra la manera de treballar de Sebastiao Salgado i la seva trajectòria com a fotògraf de reportatge.

Documental vist a classe sobre els reportatges de Sebastiao Salgado

3. Vam veure i comentar exemples de reportatges fotogràfics en format vídeo d'alguns fotògrafs residents a Tarragona com Pep Escoda i Marta Richardson, ambdós membres del grup Objectiu Actiu: <https://vimeo.com/objectiuactiu>
4. Vam formar lliurement els grups de treball i vam començar fent una pluja d'idees sobre temes possibles a fotografiar del nostre entorn immediat.
5. Un cop decidit el tema, cada grup va fer les fotografies fora de l'horari lectiu. Prèviament, ja havíem tractat a classe continguts curriculars com l'enquadrament, la il·luminació, la velocitat d'obturació, l'obertura del diafragma, el retoc digital d'imatges, l'edició de vídeo, etc.

6. Finalment vam projectar les nostres videocreacions a la sala d'actes de l'institut. Vam aprofitar l'estrena per menjar crispetes i coavaluar-nos.

La memòria de l'experiència educativa, així com les nostres videocreacions les trobareu al següent enllaç: <http://fervisible.blogspot.com.es/2017/03/treballant-el-reportatge-fotografic-en.html>

Procés de realització del reportatge "No abandonis una part de tu" fet per Ianula i Eli sobre la Societat Protectora d'Animals de Tarragona

COAVALUACIÓ REPORTATGE FOTOGRÀFIC EN VÍDEO, nom i cognoms: Marià Barrena / Irene Duran

Títol del reportatge o nom de l'autor/a	Fotografia (diversitat de tipus de pla i angles de visió, composició, control de la velocitat d'obturació i l'obertura del diafragma)	Música/so (música en sincronització amb les imatges, adequació amb el tema, incorporació d'efectes de so)	Edició (ordenació coherent de les fotografies, títol, crèdits finals, transicions justificades)	Tema (punt de vista interessant sobre el tema, no ens deixa indiferents: desperta emocions, sentiments, informa, és reivindicatiu)	Qualificació final (mitjana)
Paula David Antonia	9	8	9	6	8
Maria Maroz	9	8	7	7,5	7,8
Martín Borda	6	7	9	5	6,75
Dani Marina Amanda	9	8,5	8,5	10	9
Aaron P.	10	8	8	8,5	8,6
Alai i Violeta Jordi Torres	8,5	8,5	8	8	8,25
Tamara Eli	10	9,5	10	10	9,8
Oscar Nacho	8,5	7,5	8	8	8
Albat Jimenez	8,5	9	7,5	7,5	8,1
Andrea Julieta Duran	7,5	8	8	7	7,6
Scoti Cristian Albert	8	8	7,5	7,5	7,75
Eric Eric	7	7,5	7	7,5	7,25
Margene Bardas Marion Alarc	7,5	7	7	7,5	7,25
Elena Velasco	9	8	7,5	8	8,1
Tai ta Dani Garrido	7,5	7	7,5	7,5	7,5

Exemple de coavaluació

1.1.3.Objectius curriculars destacats:

- Cercar alternatives tecnològiques adequades a determinades situacions comunicatives per a la producció de missatges visuals o audiovisuals i apreciar les diverses tecnologies de captació i generació d'imatges, com un mitjà adient per a l'autoexpressió, la creació artística i la comunicació d'idees.
- Valorar la importància dels missatges visuals i audiovisuals dels mitjans de comunicació de massa en la societat actual i mostrar una actitud crítica especialment envers els productes estereotipats, tant des del punt de vista de la persona emissora-creadora com de la receptora-consumidora.
- Mostrar interès per les obres de creació realitzades o enregistrades amb mitjans tecnològics i descriure-les correctament emprant la terminologia específica.
- Aplicar coneixements de producció d'imatges tecnològiques en la realització de projectes, desenvolupant diferents dinàmiques de treball individual i en grup, de manera activa, planificada i responsable.

1.2. Nombre d'alumnes que hi han participat: 70 alumnes de cultura audiovisual de 1r de batxillerat de diferents modalitats.

1.3. Context en què s'ha desenvolupat: l'experiència educativa s'ha desenvolupat a Tarragona, amb alumnat de l'Institut Antoni de Martí i Franquès, durant el segon trimestre del curs 2016/2017.

1.4. Valoració de l'activitat per part del professorat

Hem après a mirar a través del visor de la càmera, posant en pràctica els continguts estudiats sobre la sintaxi de la imatge durant el primer trimestre del curs i també els continguts sobre tècnica fotografia apresos durant aquest segon trimestre. Hem reflexionat sobre què és una bona fotografia i ens han ajudat les paraules de Joan Fontcuberta en el seu llibre "La fúria de les imatges": **"On resideix el valor d'una fotografia? (...) En la capacitat de dotar la imatge d'intenció i de sentit, en fer que la imatge sigui significativa "**.

Gràcies a aquest treball **hem pres consciència de l'entorn immediat**. Alguns estudiants han aprofitat l'ocasió per elaborar un discurs compromès socialment amb intenció de sensibilització social com en el cas de Laura i el seu reportatge sobre la manifestació del dia 18 de febrer a Barcelona a favor de l'acolliment de persones refugiades o Eli i Ianula que han dedicat el seu treball a la Societat Protectora d'Animals de Tarragona. Altres han volgut apropar-se de forma conscient al seu entorn més immediat, mostrant el seu aspecte més estètic o bé simbòlic, com en el cas del reportatge sobre tribus urbanes de Dana, Maria, Amanda i Marina o el reportatge de Júlia sobre llocs abandonats). Independentment del missatge final de cada treball, en tots i cadascú d'ells hem fet servir **la fotografia com a eina de descobriment de l'entorn** amb una mirada renovada.

L'activitat ha fomentat el **treball cooperatiu** per diferents motius:

- Hem obert el diàleg sobre el documental i els diferents exemples de vídeo comentats a classe.
- Hem creat grups de treball i hem hagut de prendre decisions conjuntes sobre el tema del reportatge a explicar audiovisualment i sobre els rols a desenvolupar per cadascun dels membres del grup en cada fase de treball (realització de les fotografies, sonorització, edició...)

Hem descobert els avantatges del **format audiovisual** per ordenar imatges fotogràfiques amb una intenció comunicativa, en el qual la música i la seva sincronització amb les imatges, els efectes de so o les transicions juguen un paper fonamental.

En conclusió, ens hem familiaritzat amb el concepte de **reportatge fotogràfic** i hem reconegut la **creació audiovisual** no només com a objecte d'estudi, deslligat de la nostra vida, sinó com a una **eina de vinculació amb el món** i una **oportunitat d'expressar-nos i comunicar**, en aquest cas, a través del vídeo.

Fotografia del reportatge "Fugaç" fet per Elena sobre el seu avi

Fotografia del reportatge de Laura sobre la manifestació del 18 de febrer a Barcelona a favor de l'acollida de persones refugiades

2. COMPETÈNCIES BÀSIQUES TREBALLADES I ÀREES CURRICULARS INCLOSES

2.1. COMPETÈNCIES BÀSIQUES TREBALLADES

Competències específiques de la matèria "cultura audiovisual":

- **competència comunicativa visual i audiovisual**, en el coneixement i utilització del llenguatge visual i audiovisual; en els processos de creació, producció, distribució i exhibició dels productes visuals i audiovisuals; en l'ús de les tecnologies d'enregistrament i creació visual i audiovisual; en el coneixement de les audiències i el context de recepció dels productes i creacions visuals i audiovisuals. Hem pogut aplicar a les nostres creacions els diferents conceptes apresos a la matèria per tal de comunicar un missatge personal.
- **competència en la sensibilitat estètica**, en la facultat de percebre les qualitats plàstiques i emotives dels productes visuals i audiovisuals, en aquest cas dels exemples vistos i també en l'apreciació dels treballs dels companys/es.
- **competència en la creativitat artística**, en l'expressió original de la pròpia sensibilitat i ideologia, ja que hem partit d'un àmbit prou ampli (el reportatge fotogràfic) que ens dóna l'oportunitat de manifestar la nostra personalitat.
- **competència cultural artística**, en la interpretació, reflexió i actitud crítica envers els productes visuals i audiovisuals comentats durant el projecte.

Altres competències generals del batxillerat:

- **competència comunicativa**, en la producció de missatges visuals i audiovisuals, amb el coneixement dels processos, estructures i produccions comunicatius i dels mitjans de comunicació de massa presents en la cultura audiovisual.
- **competència en recerca**, tant pel que fa a l'àmbit personal com metodològic, en l'ús d'estratègies per conèixer, interpretar i valorar els productes i les creacions de la cultura audiovisual, tot establint relacions entre diferents tipus de llenguatges.
- **competència en el tractament i la gestió de la informació** com a mecanisme fonamental per aprendre i valorar les creacions i els productes visuals i audiovisuals i consolidar el pensament relacional.

- **competència digital**, en el domini de l'instrumental bàsic necessari per a les creacions i produccions visuals i audiovisuals, però també cultural, pel que fa al coneixement de les convergències de continguts i mitjans que conformen el context social.
- **competència personal i interpersonal**, en la creació i producció col·lectiva de productes visuals i audiovisuals, pròpies dels nous processos de comunicació, intercanvi i cooperació global que possibilita la cultura audiovisual.
- I, finalment, la **competència en el coneixement i la interacció amb el món**, per la utilització de les eines telemàtiques audiovisuals per al coneixement i la valoració dels fenòmens globals, d'identitat col·lectiva i intercultural que ofereix la cultura audiovisual.

2.2. ÀREES CURRICULARS INCLOSES

A més de la matèria **cultura audiovisual**, el projecte inclou les àrees:

- **Llengua catalana i castellana, oral**. En primer lloc, durant el comentari en el grup-classe dels exemples de reportatges en vídeo vistos. En segon lloc, entre els membres dels petits grups de treball, durant la concreció de la idea a tractar i les diferents fases de realització del vídeo final.
- **Psicologia i sociologia**. L'anàlisi del comportament humà en la seva dimensió individual i social és la temàtica al voltant de la qual s'organitza la matèria i és el punt de partida dels reportatges fets.

3. CONTINGUTS, TEMPORITZACIÓ I RECURSOS HUMANS I MATERIALS

3.1. CONTINGUTS CURRICULARS. CULTURA AUDIOVISUAL

La imatge tecnològica fixa

- Identificació dels elements bàsics del llenguatge fotogràfic i dels seus codis: espacial, gestual, escenogràfic, lumínic, simbòlic i gràfic. Ús de metodologies per a l'anàlisi i la interpretació de les imatges fixes.
- Reconeixement dels fonaments tecnològics de la imatge fotogràfica: la reprografia, la càmera analògica i digital, la il·luminació i el laboratori analògic i digital. Experimentació a partir de la creació i el tractament d'imatges fixes.

La imatge tecnològica en moviment

- Identificació dels elements bàsics del llenguatge audiovisual i els seus codis: enquadrament, pla, moviments de càmera, transicions i seqüència.
- Caracterització del muntatge audiovisual i de la noció de temps: el guió, la narració i la continuïtat temporal i espacial. Experimentació a partir de la realització, edició i postproducció de documents audiovisuals senzills.
- Caracterització de les tipologies, to i expressivitat del so en el mitjà audiovisual. Experimentació a partir de sistemes i equipaments de captura, registre, tractament i reproducció d'imatges i sons.

3.2. TEMPORITZACIÓ

1. Introducció al tema del reportatge fotogràfic. Anàlisi d'una fotografia de Sebastiao Salgado sobre les Mines de Serra Pelada: 2 hores.
2. Projectió i comentari en grup del documental sobre Sebastiao Salgado: "La sal de la tierra": 2 hores.
3. Anàlisi per escrit d'una fotografia de reportatge triada lliurement per l'alumnat: 2 hores.
4. Visionat i comentari d'exemples de reportatges fotogràfics en format vídeo de fotògrafs residents a Tarragona com Pep Escoda i Marta Richardson: 2 hores.
5. Realització de les fotografies: diferent per a cadascú, ja que s'ha fet fora de l'horari lectiu.
6. Acompanyament del treball a l'aula (tria del tema, selecció de les imatges, retoc digital, tria de la música, edició del vídeo): 4 hores.
7. Projectió dels vídeos a l'aula, col·loqui posterior i coavaluació: 2 hores.

3.3. RECURSOS HUMANS I MATERIALS

- **Recursos humans:** Alumnat de 1r de batxillerat artístic (uns 70 alumnes) i professora de cultura audiovisual: Eloïsa Valero.
- **Recursos materials:** aula d'informàtica i canó de projectió, sala d'actes amb pantalla i canó de projectió.

Alumnat de cultura audiovisual, primer de batxillerat

Institut Martí i Franquès de Tarragona

Curs 2016-2017